

We hebben in Amsterdam Oost op die kleine woning gewoond tot aan de leeftijd dat ik naar de lagere school zou moeten. Dat was blijkbaar de aanleiding om te gaan verhuizen naar Amsterdam Noord, naar de Lavendelstraat, nr. 8. Dit gaf meer ruimte, want het was een woning bestaande uit een eerste en een tweede etage, met drie slaapkamers en een zolder. Hier in Amsterdam Noord ging ik naar de lagere school, de Oranje Nassau School in de Ribesstraat. Het was een Christelijke school, maar wel met moderne opvattingen, om dat te benadrukken was het gebouw geheel in het wit geschilderd. Het was zoiets als een Montessori School en heel modern voor die tijd. De tafels stonden niet in rijtjes, maar in groepjes en er was een vrij lesrooster. In de vijfde en zesde klas kon je vrijwillig Franse of Engels les volgen, wat ik ook gedaan heb.

Onze woning in de Lavendelstraat

In het eerste jaar werd ik door moeder naar school gebracht. Later ging ik meer zelfstandig naar school, het was misschien vijftien minuten lopen. Maar toch bracht mijn moeder mij in de eerste jaren toch steeds een stuk op weg. Als we onze straat uitliepen, de Lavendelstraat, dan kwam je in een wat bredere straat met meer verkeer, dat was de Van der Pekstraat. Dan moest je een redelijk druk kruispunt oversteken, de kruising met de Hagendoornweg. Er waren zebrapaden, maar mijn moeder vond dat te gevaarlijk voor mij alleen.

Dus begeleidde ze me iedere keer tot na

de drukke kruising. Vanaf daar waren er geen 'gevaarlijke' punten meer en ging de route over een marktterrein en door een woonwijk. Ik weet nog dat als mijn moeder dan na de kruising afscheid nam, dat ik hardhollend verder ging naar school. Waarom hardhollend? Misschien was ik wel zo blij dat ik voor de komende paar uur even van de begeleiding van mijn moeder af was, of misschien omdat ik anders te laat zou komen? Precies weet ik het niet meer, maar misschien is daar wel mijn latere passie voor hardlopen uit voortgekomen. Dit ritueel herhaalde zich twee maal daags, want in die tijd kwam je tussen de middag thuis om te eten. Om kwart over twaalf stond mijn moeder mij weer op te wachten om me over de 'gevaarlijke' kruising te begeleiden. Hoeveel jaar dat zo door gegaan is, weet ik niet meer. In de hogere klassen zal ik waarschijnlijk wel alleen naar school gegaan zijn.

Als ik dan 's morgens de lagere school binnen kwam, het witte gebouw, dan rook het er altijd naar vers gezette koffie. De conciërge, een wat oudere, grijze mevrouw zette koffie voor alle leerkrachten op haar ouderwetse wijze en dat rook je door de hele school. Ook stond altijd de hoofdonderwijzer Meneer Keijl, in de deuropening om iedereen welkom te heten. Die hoofdonderwijzer was een bijzondere man, een beetje alternatief, maar wel aardig. Hij droeg altijd een pofbroek en lange geitenwollen kousen. Zijn vrouw werkte ook op de school en zij gaf voornamelijk muziekles.

Sport op de lagere school

Ergens halverwege die jaren op de lagere school kwam er "gym" bij op het lesrooster. Ik was daar onhandig in en bovendien had ik last van hoogtevrees. Oefeningen als touwklimmen of de wandrekken waren voor mij erg lastig. Ook met bokspringen en dergelijke, ging het niet goed. Ik kwam daar niet overheen tenzij de bok heel laag stond. De gymleraar, Hr. Vosting weet ik nog, bracht daar geen verandering in. Hij liet mij stuntelen in plaats van te helpen of tips te geven. Bij het kiezen van teams voor balsporten werd ik nooit gekozen en bleef altijd als laatste over. Ergens in de vijfde of de zesde klas werd bij goed weer de gymles verplaatst naar het grasveld in het nabij gelegen park voor het voetbalspel. De allereerste keer verzuimde de gymleraar de regels van het voetbalspel uit te leggen, blijkbaar aannemende dat je die kent ook al ben je 11 jaar oud. Ik had nooit voetbal gezien, we hadden thuis nog geen TV, dus ik kende geen enkele regel en ik had geen idee wat de bedoeling was. De leraar zei alleen maar: "maak maar twee partijen en begin maar". Daarna nam hij plaats op een bankje in het park en opende zijn broodtrommel. De eerste keer dat ik de bal toegespeeld kreeg ging dat meteen fout. Nog nooit eerder tegen een voetbal geschopt en het ging waarschijnlijk richting het verkeerde doel. Daarna krijg je van je klasgenoten geen bal meer. Meestal ging ik dan na een korte mislukte poging om mee te doen maar aan de rand in het gras zitten en wachtte tot het afgelopen was. De leraar deed daar niets aan, die zat op zijn bankje en floot zo nu en dan eens. Zijn fluitsignaal dat het afgelopen was, drie-maal, klonk altijd als een bevrijding. Met balsporten is het daarna nooit meer wat geworden. Mijn favoriete gymles was die waarbij we honderd rondjes in de zaal moesten rennen of dribbelen. Veel later ben ik mij op het hardlopen gaan toeleggen.

In die tijd op de lagere school had ik een vriendinnetje, ze heette Nanda en woonde aan het andere eind van de straat waar wij woonden, de Lavendelstraat. Ze woonde daar alleen met haar moeder, een vader heb ik daar nooit gezien, maar op die leeftijd vraag je daar niet zo op door. Op woensdagmiddag ging ik met haar buiten spelen en dat deden we meestal op de step of de 'autoped' zoals dat toen heette. Ik had een blauwe van een heel degelijk merk. Met z'n tweeën stepten we de buurt door. Die vriendschap heeft niet veel langer dan een jaar geduurd, want eigenlijk vond ik haar een beetje dom. Het is toen vanzelf weer uitgegaan.

Rekenen

Er werd op de Oranje Nassau School op een toen voor die tijd moderne manier lesgegeven, enigszins in de stijl van Montessori. De tafeltjes stonden niet in rijen, maar ze stonden in groepjes van vijf. Samen met je vier andere leerlingen van je groepje deed je dan opdrachten. De klassen waren wel groot, iets van dertig of meer leerlingen en iedere klas had zijn eigen juf of meester. Bij de uren voor het vak rekenen werd de klas gesplitst in groepen en ingedeeld naar prestatie. Dan werden bijvoorbeeld de klassen 4, 5 en 6 opnieuw ingedeeld in een groep die gemiddeld was met rekenen, een groep die wat extra aandacht kon gebruiken en een groep die uitblonk in rekenen. Al snel bleek dat ik goed was in rekenen en ook in 'hoofdrekenen', ik werd dus ingedeeld bij de beste groep. Later hoorde ik van de juffrouw een keer en dat was juffrouw Bresser, dat ze mij altijd als referentie gebruikte. Als ik fouten ging maken met de opgaven, dan moest ze het tempo wat verlagen en wat meer uitleggen. Na de rekenles ging iedereen dan weer naar zijn eigen klas.

Schoolzwemmen

Nog even over balsporten: op de universiteit zat ik op de “Breedtesport Vereniging”, daar was 'stocky' een van mijn favorieten; een zaalsport met een bal, twee teams met een kunststof stick. Daar op de universiteit heb ik pas een beetje 'balvaardigheid' geleerd, maar in alle jaren daarvoor was ik onhandig met de bal. Ook omdat ik vanaf een jaar of twaalf een bril droeg, was ik angstig voor ballen die op mij afkwamen. Al een paar maal had ik meegemaakt dat de bal mijn bril trof. Dan was die bril of verbogen of stuk. Nee, balsporten zoals voetbal, basketbal en volleybal waren niets voor mij. Misschien als ik handiger met een bal was geweest, of er meer mee geoefend had, of geen bril nodig gehad zou hebben, zou ik het misschien wel leuk gevonden hebben.

Met het schoolzwemmen, zo ergens in de vijfde klas, ging het ook niet goed. Eerst moesten we wekenlang oefenen in het ondiepe deel van het instructiebad in de kelder. Na zoveel weken moesten we opeens in het hele diepe deel van dat instructiebad, we moesten daar inspringen. Ik durfde dat niet, dus verstopte ik mij achter een pilaar. Ze hebben me toch gevonden en ik werd alsnog vanaf de rand het diepe in gegooid. Direct daarna had de badmeester de haak nodig om mij er weer uit te vissen omdat ik volledig in paniek was geraakt. De weken daarna ging de klas het grote bad in. De eerste keer hebben ze mij er ook weer in moeten duwen en met de haak er weer uitgevist. “Ga jij nog maar alleen wat oefenen in het instructiebadje”, dus ik ging naar het kleine heel ondiepe badje. Daarna heeft men nooit meer naar mij omgekeken, terwijl de rest van de klas doorging voor zwemdiploma A. Het schoolzwemmen was op de donderdagmorgen en we gingen dan met een gehuurde bus van de school in Amsterdam Noord naar het zwembad in Oost, het Sportfondsenbad Oost. Een ritje van een klein uur, dwars door het centrum met z'n drukke verkeer. Ik was altijd zo zenuwachtig voor die zwemles, dat ik helemaal wit wegtrok. Soms zette de meester mij dan voorin de bus, omdat hij dan dacht dat ik wagenziek werd. Het was alleen maar de gedachte aan het zwembadwater dat mij deed verbleken. Als we dan het zwembad binnen gingen, werd ik misselijk van de chloorlucht. Terwijl we achter elkaar aanliepen door de kille betegelde gangen naar de kleedkamers ergens in de kelder, kreeg ik het altijd benauwd, van de zenuwen of misschien van de chloorlucht.

Veel later heb ik op de universiteit nog twee zwemdiploma's gehaald. Daar in Twente had men twee zwembaden (binnen en buiten) en ik was niet de enige op de cursus “elementair zwemmen”. Meer daarover bij het hoofdstuk 'Universiteitsjaren'.

Bij het afscheid van de lagere school, aan het einde van de zesde klas op 11 juni 1969, kreeg iedere leerling een Bijbeltje uitgereikt. Mijn Bijbel heb ik nog steeds en staat in de boekenkast. Als ik dat kleine gele, dikke boek opensla zie ik weer de handtekeningen aan de binnenzijde van de omslag van alle leraren van de lagere school. Ik herken weer de namen: L. Gorter, Quint en een paar waarvan ik de handtekening niet kan lezen. Voor iedere leerling had men een toepasselijke Bijbeltekst uitgezocht. Die van mij heb ik altijd kunnen onthouden en zonder nazoeken weet ik dat die luidt: 'Vrees voor mensen spant een strik, maar wie op de Here vertrouwt is onaantastbaar’, Spreuken 29:25 .

Klassiefoto van de zesde klas

Als ik deze foto weer zie herinner ik ze bijna allemaal weer:

Bovenste rij: Hans Vleugels, Mia, Meester Slinger, Willemien Smit, Rina Broggel, Hanke Dierdorp, Ria de Vlucht, Wilma Korsten, Joke Beker, Loes Kuiper, Yvonne Kluckhun.

Tweede rij: Dik Donsen, Freddy Fleysman, Chris Gieltjes, Frans Rasker, Piet Buitendijk, Anja Heinsius, Hennie Dos, Froukje Wijnsma, Gerda Kuiper

Derde rij: Jannie, Erna Hensen, Peter Bant, , Wilma Frankfort, Sannie Hop, , To van het Hag, Nelleke Akenboom, Hans Griffioen

Onderste rij: Andre ter Burg, Bert Poot, Rob de Vries, Gerard Bakker, Cor Zeger, Adrie Lagerburg, Nico Herders.

Nu ik haar weer zie weet ik het weer, ik vond Willemien wel heel lief.